

Završno izvješće

STRATEGIJA RAZVOJA URBANE AGLOMERACIJE
OSIJEK DO 2027. GODINE

SADRŽAJ

1.	Kratki sažetak	2
2.	Uvod.....	3
2.1.	Svrha izvještaja	3
2.2.	Struktura izvještaja	3
3.	Kontekst vrednovanja	4
3.1.	Kratka informacija o strateškom dokumentu	4
3.2.	Opis postupka vrednovanja	4
4.	Metodološki pristup	6
4.1.	Objašnjenje plana izvedbe vrednovanja i korištenih metoda	7
4.2.	Opis ključnih pojmova, evaluacijskih pitanja i kriteriji ocjenjivanja	8
4.3.	Tehnike za odgovaranje na evaluacijska pitanja i donošenje zaključaka	9
4.4.	Problemi ili ograničenja metodološkog pristupa	9
5.	Opis planskog dokumenta, mjera i proračuna	10
5.1.	Sudionici uključeni u izradu planskog dokumenta.....	10
5.2.	Intervencijska logika planskog dokumenta i njegovih ključnih sastavnica	10
5.3.	Predviđeni proračun planskog dokumenta	12
6.	Odgovori na evaluacijska pitanja	13
6.1.	Ocjena analitičkog dijela dokumenta.....	13
6.2.	Ocjena strateškog dijela dokumenta	14
7.	Zaključci i preporuke	16

1. Kratki sažetak

Dana 29. studenog 2021. Gradsko vijeće Grada Osijeka donijelo je Odluku o pokretanju izrade Strategije razvoja urbane aglomeracije Osijek do 2027 (SRUA Osijek). Tijekom ožujka pripremljena je i 22. ožujka 2022. donesena Odluka o pokretanju postupka izrade provedbenih akata Strategije razvoja urbane aglomeracije Osijek do 2027. godine.

Sastavni dio procesa izrade SRUA Osijek jest i provedba prethodnog vrednovanja, a što predstavlja neovisnu ocjenu procesa izrade ovog planskog dokumenta. Postupak vrednovanja SRUA Osijek pokrenuo je gradonačelnik Grada Osijeka donošenjem Odluke o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Osijek 2021.-2027. od 15. srpnja 2022.

Proces prethodnog vrednovanja pratio je sve faze izrade SRUA Osijek te se tako prvo privremeno izvješće odnosilo na procjenu kompletnosti osnovne i SWOT analize, a vrednovani su unutarnji sklad analize stanja i svrhovitost SWOT analize, odnosno srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala koji iz njih proizlaze. Drugo privremeno izvješće odnosilo se na analizu izrade vizije, ciljeva, prioriteta i mjera i odabir strateških projekata, procjenu kvalitete postupka provedbe i financijskog plana te provedbenih dokumenata. Završno izvješće sadrži sažetak prethodno izrađenih izvješća, procjenu kvalitete postupka provedbe i financijskog plana, odnosno provedbenih dokumenata.

U završnom izvještaju evaluatori su dali ocjenu cjelokupnog dokumenta, s naglasnom na procjenu povezanosti stvarnih potreba utvrđenih analizom i planiranih ciljeva i prioriteta kojima će se ostvariti definirana vizija te vjerojatnosti za ostvarenje istih u planiranom vremenskom i financijskom okviru.

Utvrdjeni su najvažniji rezultati vrednovanja, kako slijedi:

- Analitički dio SRUA Osijek zasniva se na relevantnim podacima te su izvori podataka dostupni i provjerljivi.
- Postignut je sklad analize stanja, SWOT analize i definiranih srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala te se isti temelje na stvarnom stanju na području Urbane aglomeracije Osijek.
- Strateški ciljevi jasno su prikazani, vidljiva je sinergija između ciljeva, komplementarni su te odgovaraju na identificirane razvojne potrebe i potencijale, međusobno se nadopunjavajući.
- Intervencijska logika strateškog dokumenta jasno je prikazana, odnosno jasno je prikazano kako planirane mjere vode ostvarenju prioriteta, prioriteti ostvarenju ciljeva, a ciljevi ostvarenju vizije.
- Strateški dokument u skladu je s ostalim aktima strateškog planiranja više ili jednake hijerarhijske razine, odnosno s Planom razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine i Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine.
- Terminski i financijski plan postavljeni su na zadovoljavajući način te su planirani optimalni troškovi kako bi se ostvarili planirani ciljevi.
- Strateški dokument zadovoljava sve kriterije vrednovanja te je u skladu sa svim načelima vrednovanja.

2. Uvod

2.1. Svrha izvještaja

Za provedbu usluge prethodnog vrednovanja SRUA Osijek, Grad Osijek, Naručitelj, ugovorio je PJR, obrt za poslovno savjetovanje nastavno na provedeni postupak jednostavne nabave.

Dva privremena izvješća (isporučena 21. studenog 2022. i 19. siječnja 2024. godine) te završno izvješće o provedenom postupku prethodnog vrednovanja SRUA Osijek pripremljena su u skladu s Ugovorom o pružanju usluge prethodnog vrednovanja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Osijek do 2027. od 14. srpnja 2022. godine.

Prethodno vrednovanje SRUA Osijek provodilo se sukladno:

- Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17, 118/18)
- Pravilniku o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (NN 121/2015)
- Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027., verzija 2.0 (srpanj 2021.) i verzija 2.1 (rujan 2023.).

Rad tijekom cjelokupnog procesa realizacije prethodnog vrednovanja izvršen je u potpunosti sukladno pristupu i metodologiji koja je zadana iznad spomenutim Pravilnikom. Svrha provedenog postupka vrednovanja bila je dati argumentiranu podlogu za poboljšanje Nacrta SRUA Osijek te time u cjelini doprinijeti podizanju kvalitete izrađene konačne verzije SRUA, kako bi se osiguralo da je ista u što većoj mjeri relevantna i koherentna, odnosno kako bi se osigurala neophodna osnova za njezinu djelotvornu (efektivnu) i učinkovitu (efikasnu) provedbu.

2.2. Struktura izvješća

Završno izvješće strukturirano je sukladno Prilogu 1 Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja, koji propisuje preporučeni sadržaj završnog izvještaja o vrednovanju planskog dokumenta. Završno izvješće sadrži sljedeće dijelove:

Kratki sažetak - navodi najvažnije rezultate vrednovanja i zaključke.

Uvodni dio - sadrži informacije o svrsi i strukturi izvješća.

Kontekst vrednovanja – daje osvrt na akt strateškog planiranja koji se vrednuje te se u ovom dijelu Izvješća sažeto obrazlažu svrha i postupak vrednovanja SRUA Osijek.

Metodološki pristup – u ovom se poglavlju obrazlažu postupak provedbe vrednovanja i metode koje su korištene tijekom procesa vrednovanja. Uz navođenje ključnih pojmova obrazloženi su kriteriji vrednovanja uobičajeni za prethodno vrednovanje.

Opis planskog dokumenta, mjera i proračuna – prikazuje predviđenu intervencijsku logiku SRUA Osijek i predviđeni proračun za njegovu provedbu.

Odgovori na evaluacijska pitanja, odnosno nalazi vrednovanja – ovo poglavlje sadrži osvrt tima za vrednovanje na cjelinu procesa i zadnju verziju Nacrta SRUA slijedom primjene svih uobičajenih kriterija evaluacije za ovu vrstu vrednovanja te navodi ključna evaluacijska pitanja na koje je vrednovanje dalo odgovore.

Zaključci i preporuke – sadrži zaključnu ocjenu konačne verzije zaprimljenog Nacrta SRUA Osijek.

3. Kontekst vrednovanja

3.1. Kratka informacija o strateškom dokumentu

Strategija razvoja Urbane aglomeracije Osijek do 2027. godine ključni je strateško-planski dokument čiji je glavni cilj dugoročni društveno-gospodarski razvoj jedinica lokalne samouprave iz obuhvata Urbane aglomeracije Osijek (UA Osijek), kao i preduvjet za korištenje ITU mehanizma za sedmogodišnje razdoblje u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom kohezijske politike Europske unije. Grad Osijek središte je UA Osijek i područje na kojem se provodi ITU mehanizam.

Cilj izrade strategije razvoja urbane aglomeracije je definiranje zajedničkih smjerova razvoja, predlaganje zajedničkih pravaca djelovanja, olakšavanje provedbe zajedničkih projekata – drugim riječima razvoj „zajedničke strateške vizije“ koja nadilazi administrativne granice i stvara sinergije koje koriste urbanoj aglomeraciji u cjelini.

Kriteriji za definiranje teritorijalnog obuhvata urbanog područja definirani su u Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027., a definiralo ih je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU). Slijedeći navedene kriterije definiran je obuhvat Urbane aglomeracije Osijek, koje uključuje sljedeće jedinice lokalne samouprave: Grad Osijek – središte UA Osijek i općine Antunovac, Bilje, Bizovac, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Petrijevci, Vladislavci i Vuka.

Gradsko vijeće Grada Osijeka donijelo je 11. listopada 2021. godine Odluku o Konačnom prijedlogu obuhvata Urbane aglomeracije Osijek. Predstavnici svake od uključenih jedinica lokalne samouprave donijeli su Sporazum o suradnji i provedbi Strategije razvoja Urbane aglomeracije Osijek za financijsko razdoblje 2021. - 2027.

SRUA Osijek temelji se na analizi postojećeg stanja, koja je obuhvatila aktualne podatke o stanju u društvu, gospodarstvu i kvaliteti urbanog okruženja, a obuhvaća kvantitativni i kvalitativni opis trenutne situacije, te na SWOT analizi svakog od navedenih područja. Prikazane su potrebe, potencijali i prioriteti na koje se potrebno usmjeriti u promatranom vremenskom periodu. Na temelju analitičke podloge, formuliran je strateški okvir Strategije koji kroz viziju i hijerarhiju ciljeva definira okvir i smjernice za daljnji razvoj područja temeljem tri prioriteta – zdrav, kulturno bogat i društveno aktivan životni stil svih generacija; dinamično, inovativno i održivo gospodarstvo te povezan, očuvan i zelen životni prostor.

3.2. Opis postupka vrednovanja

Sastavni dio procesa izrade SRUA Osijek jest i provedba prethodnog vrednovanja, a što predstavlja neovisnu ocjenu procesa izrade ovog planskog dokumenta. Postupak vrednovanja SRUA Osijek pokrenuo je gradonačelnik Grada Osijeka donošenjem Odluke o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Osijek 2021.-2027. od 15. srpnja 2022. Nadalje, donošenjem Odluke o osnivanju i imenovanju članova Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Osijek 2021.-2027. od 29. srpnja 2022. uspostavljena je Upravljačka skupina za provedbu vrednovanja tijekom izrade koja se sastoji od 3 člana, a čija je svrha analiza svih aspekata vrednovanja, od pripreme vrednovanja do završnog izvještaja o provedenom vrednovanju.

Tijek postupka vrednovanja utvrđen je Planom vrednovanja koji je sastavni dio Odluke o početku postupka vrednovanja SRUA Osijek do 2027., a isti definira sadržaj i svrhu vrednovanja, vremenski raspored te metode koje će se koristiti za postupak vrednovanja, odnosno opis posla. Planom vrednovanja i ugovorom koji je Grad Osijek sklopio s izvršiteljem usluge vrednovanja predviđa se izrada dva privremena izvješća sukladno fazama izrade SRUA i završno izvješće o provedenom postupku vrednovanja.

Osnovna načela vrednovanja su:

1. **Transparentnost** – podrazumijeva da je informacije/nalaze/preporuke dobivene postupkom vrednovanja potrebno podijeliti s dionicima kojih se očekivani rezultati planskog dokumenta neposredno tiču, kao i sa skupinama koje na osnovu rezultata postupka vrednovanja mogu naučiti nešto novo.
2. **Jasna metodologija** – vrednovanje treba slijediti jasnu metodologiju, oblikovanu na način koji omogućava prikupljanje svih relevantnih podataka za vrednovanje uspješnosti planskog dokumenta. Nužno je odrediti metode i način rada koji će se koristiti kako bi se odgovorilo na glavna pitanja u postupku vrednovanja.
3. **Planiranje vrednovanja** – podrazumijeva da se svako vrednovanje planira, uz obavezu izrade opisa poslova za provedbu vrednovanja, kako bi se definirala svrha i djelokrug vrednovanja, opisale metode koje će se koristiti, utvrdili resursi, potrebno vrijeme za provedbu vrednovanja i sl.
4. **Nepristranost i neovisnost** – nepristranost pridonosi kredibilitetu vrednovanja, a neovisnost pruža legitimitet donositeljima odluka i ograničava mogući sukob interesa u slučaju kada bi donositelji odluka i nositelji planskih dokumenata bili istodobno odgovorni za vrednovanje vlastitih aktivnosti. Ovaj se zahtjev odnosi na sve faze procesa vrednovanja, od planiranja vrednovanja, izrade opisa posla za provedbu vrednovanja do odabira izvršitelja vrednovanja.
5. **Vidljivost i širenje rezultata** – vidljivost je obilježje kojim se osigurava da javna politika u svoje mjere uključi aktivnosti informiranja i sustavno širenje informacija o rezultatima koje je neophodno radi unapređenja planiranja i provedbe aktivnosti. Završni izvještaj o vrednovanju treba biti javno dostupan.

Za provedbu vrednovanja utvrđuju se kriteriji vrednovanja, odnosno isti su propisani Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja kako bi se omogućila komparativna analiza svih razvojnih dokumenta u sustavu strateškog planiranja na nacionalnoj razini.

4. Metodološki pristup

Vrednovanje tijekom izrade SRUA Osijek izvršeno je na temelju Odluke o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja Urbane aglomeracije Osijek do 2027., a čiji je sastavni dio i Plan vrednovanja koji sadrži opis posla za provedbu vrednovanja.

Kao što je uvodno navedeno, struktura izvještaja o provedenom vrednovanju tijekom provedbe definirana je Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja.

Sukladno članku 16. Pravilnika, postupak vrednovanja temelji se na jasno definiranim standardima što uključuje:

- Organiziranje vrednovanja na način da ispunjavaju svoju svrhu – treba jasno definirati tko je odgovoran za upravljanje aktivnostima vrednovanja, proporcionalno rasporediti ljudske i financijske resurse te odrediti procedure za dionike uključene u provedbu kao i širenje i korištenje rezultata vrednovanja
- Planiranje vrednovanja na transparentan način kako bi rezultati vrednovanja bili dostupni na vrijeme – treba pripremiti program vrednovanja u konzultaciji s relevantnim dionicima, periodično vrednovati sve aktivnosti u skladu s dodijeljenim sredstvima i očekivanim učinkom, a trajanje postupka vrednovanja treba omogućiti da se rezultati vrednovanja pravovremeno integriraju u odluke vezane za formiranje i izmjenu aktivnosti
- Osiguravanje ciljeva vrednovanja te primjerenih metoda i sredstava za upravljanje procesom vrednovanja i dobivenim rezultatima – treba ustrojiti upravljačku skupinu za svako vrednovanje koja bi davala savjete vezane za opis posla, pružala potporu prilikom realizacije vrednovanja te sudjelovala u ocjenjivanju kvalitete vrednovanja
- Omogućavanje pouzdanih i jasnih rezultata vrednovanja – rezultati se trebaju potkrijepiti čvrstim dokazima i detaljnom analizom, osobe koje sudjeluju u aktivnostima vrednovanja moraju se pridržavati pravila i načela vezanih uz sukob interesa, izvršitelji vrednovanja moraju imati slobodu da dobivene rezultate prezentiraju samostalno bez ikakvih nagodbi ili ometanja.

Ključni koraci tijekom postupka vrednovanja SRUA Osijek bili su sljedeći:

- provjera metodologije izrade i strukture finalnog Nacrta SRUA u odnosu na Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027.
- ocjena kvalitete identificiranih razvojnih potreba i potencijala kao osnove za definiranje strateškog okvira SRUA
- uspostavljanje logičke veze između ciljeva i operativnih aktivnosti
- procjena utjecaja mjera na postizanje ciljeva
- procjena je li razvidna koherentnost u odnosu na nadređene strategije
- ocjena utvrđenih mjerljivih pokazatelja ishoda i rezultata provedbe SRUA
- procjena kvalitete konzultacijskog procesa – ocjena razine uključenosti svih relevantnih dionika (partnerske konzultacije) u odlučivanje tijekom procesa izrade SRUA te ocjena stvarnog doprinosa dionika/partnera njezinoj izradi
- ocjena i prijedlozi za poboljšanje svih poglavlja SRUA i Akcijskog plana uz primjenu kriterija relevantnosti, djelotvornosti, usklađenosti, dosljednosti, komplementarnosti i jednakosti.

4.1. Objašnjenje plana izvedbe vrednovanja i korištenih metoda

Tijekom prve faze vrednovanja tijekom izrade SRUA Osijek, u kojoj je izvršena procjena kompletnosti **osnovne i SWOT analize**, primijenjeni su samo kriteriji **važnosti** (relevantnosti) i **usklađenosti** (koherentnosti), a vrednovani su unutarnji sklad analize stanja i svrhovitost SWOT analize, odnosno srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala koji iz njih proizlaze.

U prvom privremenom izvješću evaluatori su utvrdili da je postignut sklad analize stanja, SWOT analize i definiranih srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala te da isti predstavljaju kvalitetan temelj za daljnju razradu SRUA Osijek. Evaluatori su detaljno analizirali nacrt analize stanja, a komentari na isti dostavljeni su kao prilog izvješću. Većina komentara na SWOT analizu odnosila se na drugačije pozicioniranje pojedinih SWOT elemenata te dopune u svrhu boljeg usklađivanja identificiranih razvojnih potreba i potencijala sa samom SWOT tablicom, a iste je Izrađivač adekvatno uvažio.

Druga faza vrednovanja tijekom izrade SRUA vrednovala je postavljenu viziju, ciljeve, prioritete i mjere, kao i odabir strateških projekata te postavljeni financijski plan i provedbene dokumente koristeći kriterije **važnosti, djelotvornosti, usklađenosti, dosljednosti, komplementarnosti i jednakosti**. Nalazi evaluatora pokazali su da su svi dijelovi SRUA međusobno usklađeni, komplementarni i povezani, a zaključci imaju uporište u provedenim analizama. Drugo privremeno izvješće pokazalo je da su odabrani prioritete i posebni ciljevi utemeljeni na stvarnim potrebama i potencijalima, interno konzistentni te se u metodološkom smislu u potpunosti oslanjaju na analizu stanja. Evaluatori su zaključili i kako su projekti planirani SRUA-om, uključujući i strateške projekte, razvrstani unutar posebnih ciljeva odnosno mjera te odgovaraju na detektirane razvojne potrebe i potencijale. Kombinacijom relevantnosti postavljenih ciljeva, kao i detaljnošću i strukturom financijskog okvira te uspostavljenim sustavom za provedbu SRUA Osijek, očekivano je da će se planirani ciljevi i ostvariti.

Akcijski plan kao prilog SRUA detaljno raspisuje iznose i izvore sredstava po godinama po svakom projektu, kao i nositelje projekta, što omogućuje detaljnu analizu planiranih ulaganja. Evaluacijski tim pozitivno je ocijenio činjenicu da je Izrađivač izradio dodatnu tablicu unutar Akcijskog plana koja prikazuje detaljnu raspodjelu sredstava prema izvorima za svaki pojedini projekt do 2027. godine, što omogućuje adekvatnije planiranje i detaljniju analizu financijskog okvira za provedbu mjera predviđenih u SRUA. Projekti predviđeni za financiranje iz ITU mehanizma planirani su u točnom iznosu predviđene ITU alokacije, stoga je za učinkovito i pravovremeno iskorištavanje sredstava nužno tijekom provedbe SRUA Osijek redovito pratiti stupanj pripremljenosti projekata i njihovo ostvarenje, kako bi se na vrijeme uočile potencijalne poteškoće i spriječilo kašnjenje u vremenskom planu, a koje bi moglo rezultirati neiskorištavanjem sredstava u potpunosti.

Što se tiče postavljenih pokazatelja, evaluatori su u drugom privremenom izvješću zaključili da su postavljeni pokazatelji usklađeni s postavljenim problemima u analizi postojećeg stanja i SWOT analizi, kao i s projektima koji se Akcijskim planom planiraju provoditi, odnosno da su utvrđeni odgovarajući pokazatelji za posebne ciljeve i mjere, koji mogu tvoriti osnovu za budući nadzor i evaluaciju rezultata, kao i da su realistično utvrđene ciljne vrijednosti pokazatelja. Evaluatori su komentirali kako bi praćenje uspješnosti ostvarenja posebnih ciljeva i mjera ipak bilo preciznije da je definirano više specifičnijih pokazatelja, ali mišljenje je evaluatora da je odabranim pokazateljima ostvaren balans između adekvatno postavljenih mehanizama praćenja i administrativnog opterećenja na nositelja provedbe SRUA, pošto praćenje ostvarenja pokazatelja kroz ovako dug period u praksi često predstavlja značajan utrošak vremenskih i ljudskih resursa, uz često ne u potpunosti precizne rezultate.

Završna faza vrednovanja odnosi se na izradu završnog izvješća, koje objedinjuje dosadašnje nalaze vrednovanja i daje završnu ocjenu i preporuke na finalni nacrt SRUA.

4.2. Opis ključnih pojmova, evaluacijskih pitanja i kriteriji ocjenjivanja

Vrednovanje predstavlja neprekidno prikupljanje, analizu i upotrebu informacija o napretku u provedbi planskog dokumenta te postignutim rezultatima. Prvenstveno podupire djelotvorno i pravovremeno upravljanje, donošenje odluka, edukaciju dionika i odgovornost za korištenje resursa i ostvarivanje rezultata.

Rezultati ovog vrednovanja trebaju dati objektivne i argumentirane podatke za donošenje odluka, kao i preporuke za izradu SRUA Osijek za razdoblje do 2027. godine.

U skladu s fazom vrednovanja, odnosno činjenicom da se ovdje radi o vrednovanju tijekom izrade SRUA Osijek, koriste se sljedeći kriteriji vrednovanja:

- **Važnost** (relevantnost), kojom se provjerava jesu li ciljevi i prioriteti planskog dokumenta utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima, odnosno do koje mjere su ciljevi opravdani u odnosu na potrebe.
- **Djelotvornost** (efektivnost), koja procjenjuje što će biti ostvareno u odnosu na planirano, odnosno do koje mjere se očekuje da će se postavljeni ciljevi ostvariti.
- **Usklađenost** (koherentnost), koja procjenjuje unutarnju i vanjsku usklađenost planskog dokumenta, odnosno logiku strategije; utvrđuje se jesu li odabrani prioriteti i mjere komplementarni i povezani; je li planski dokument u skladu s relevantnim nacionalnim odnosno regionalnim strategijama/dokumentima.
 - Vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost između ciljeva planskog dokumenta s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane.
 - Unutarnja usklađenost podrazumijeva usklađenost ciljeva planskog dokumenta. Unutarnja povezanost implicira da postoji hijerarhija ciljeva, s time da hijerarhijski niži ciljevi logično doprinose ostvarenju viših ciljeva.
- **Dosljednost** (konzistentnost), koja se odnosi na jasnoću i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike.
- **Komplementarnost**, odnosno mjera u kojoj intervencija podržava druge javne politike.
- **Jednakost**, odnosno ocjena do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, regije, rodnu pripadnost i sl.

U postupku vrednovanja tijekom izrade SRUA koristile su se uobičajene metode i alati koji su vezani za načela vrednovanja. Njihova primjena omogućila je nepristranost rezultata vrednovanja i olakšala realizaciju svrhe vrednovanja. Korištene metode su sljedeće:

- Analiza dostupnih podataka socio-ekonomskog konteksta
 - Desk analiza popratnih strateških dokumenata, literature i informacija relevantnih za izradu SRUA Osijek – korištenje podataka iz sekundarnih izvora
 - Analiza dostavljenih nacrti sastavnih dijelova SRUA Osijek
- Analiza načina uključivanja (lokalnih) dionika i rezultata partnerskih konzultacija
 - Analiza poziva na radionice, tijeka radionica i rezultata istih
- Sudjelovanje na sjednicama Koordinacijskog i Partnerskog vijeća UA Osijek
 - Sudjelovanje na sjednicama, analiza zapisnika sa sjednica i analiza dostavljenih komentara članova Koordinacijskog odnosno Partnerskog vijeća
- Kontinuirana komunikacija s Gradom Osijekom kao nositeljem izrade SRUA Osijek i izrađivačem SRUA Osijek.

4.3. Tehnike za odgovaranje na evaluacijska pitanja i donošenje zaključaka

SRUA Osijek i Akcijski plan vrednovani su temeljem primjene ranije navedenih metoda, a tijekom provedbe vrednovanja formulirani su komentari i preporuke evaluatora usmjereni poboljšanju svih dijelova SRUA.

Temeljem primjene evaluacijskih kriterija te navedenih metoda evaluacije u ovom su Izvješću prezentirani odgovori na evaluacijska pitanja te zaključci vrednovanja.

4.4. Problemi ili ograničenja metodološkog pristupa

Primjena metodološkog pristupa u pravilu podrazumijeva i neke moguće probleme i ograničenja prilikom realizacije prethodnog vrednovanja, kao što su primjerice kašnjenja u dostavi nacrtu SRUA i/ili Akcijskog plana, problemi u pribavljanju relevantnih dokumenata i podataka, neadekvatna suradnja s Naručiteljem i slično. Tijekom provedbe ovog vrednovanja nisu se pojavili problemi koji bi utjecali na tijek ili kvalitetu vrednovanja, a evaluatori posebno pohvaljuju neposrednu i pravovremenu komunikaciju s Naručiteljem vrednovanja i Izrađivačem SRUA Osijek.

Evaluatorima su pravovremeno bile dostupne sve potrebne informacije i dokumenti, a koraci vrednovanja pratili su faze izrade SRUA sukladno planiranom.

5. Opis planskog dokumenta, mjera i proračuna

5.1. Sudionici uključeni u izradu planskog dokumenta

Temelj procesa pripreme SRUA Osijek kao i provedbe i praćenja dokumenta u funkciji teritorijalnog razvoja je načelo partnerstva. Grad središte urbanog područja osniva Partnersko vijeće za urbanu aglomeraciju radi sudjelovanja u donošenju SRUA-a, utvrđivanja prioriteta razvoja, predlaganja strateških projekata te njihove provedbe i praćenja, a ono ima savjetodavnu ulogu.

Partnersko vijeće (PV) bilo je kontinuirano uključeno u proces izrade SRUA Osijek, a prvenstveno kroz sudjelovanje u participativnim aktivnostima - intervju i anketni upitnici, radionica strateškog planiranja, online komunikacija te sjednice Partnerskog vijeća. Intervju i anketno prikupljanje podataka provedeni su na samom početku procesa izrade dokumenta u svrhu izrade analize stanja te definiranja SWOT analize dok je radionica strateškog planiranja služila za definiranje srednjoročnog strateškog pristupa razvoju urbane aglomeracije i prikupljanje projektnih prijedloga. Članovima PV na radionici je predstavljen nacrt analize stanja te SWOT analiza temeljem kojih su pristupili definiranju srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala, srednjoročne vizije, prioriteta javnih politika, posebnih ciljeva koji se žele ostvariti u srednjoročnom razdoblju te projektnim prijedlozima.

Uz PV, osnovano je i Koordinacijsko vijeće (KV) Urbane aglomeracije Osijek kao tijelo zaduženo za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune, donošenja provedbe i praćenja provedbe SRUA Osijek. Članove KV čine gradonačelnik Grada Osijeka i načelnici općina uključenih u Urbanu aglomeraciju, odnosno njihovi zamjenici. Definirana zaduženja KV obuhvaćaju koordinaciju izrade, donošenje i provedbu same SRUA te utvrđivanje prioriteta razvoja i predlaganje strateških projekata. KV također potvrđuje i akcijski plan provedbe SRUA, projekte koje akcijski plan obuhvaća te dodatne izmjene u procesu izrade, ali i u procesu provedbe SRUA do 2027. godine. Koordinacijsko tijelo je bilo aktivno uključeno u izradu SRUA Osijek, te je tijekom samog procesa izrade dokumenta održano 4 sjednice Koordinacijskog vijeća.

5.2. Intervencijska logika planskog dokumenta i njegovih ključnih sastavnica

Sukladno spomenutim Smjernicama Grad Osijek je kao nositelj procesa izrade SRUA proveo cjelokupni proces izrade, pa tako i definiranja srednjoročnog strateškog pristupa razvoju, u suradnji s KV i PV te ostalim dionicima razvoja urbanog područja i vanjskim stručnjacima.

Participativnim pristupom i uvažavanjem vizija definiranih unutar hijerarhijski nadležnih akata, a s ciljem stvaranja jedinstvenog pravca razvoja, definirana je vizija Urbane aglomeracije Osijek do 2027. godine koja glasi: ***„Urbana aglomeracija Osijek 2027. je urbano središte istočne Hrvatske u kojem su grad i njegova okolica čvrsto povezani u jedinstven prostor uz rijeku poželjan za život, učenje, rad, rekreaciju i posjete svih generacija, bogat društvenim, kulturnim i sportskim sadržajima u očuvanom i raznolikom okolišu s dinamičnim, inovativnim i održivim gospodarstvom.“***

Nastavno na definiranu viziju razvoja, odabrana su 3 prioriteta javnih politika:

1. Zdrav, kulturno bogat i društveno aktivan životni stil svih generacija
2. Dinamično, inovativno i održivo gospodarstvo
3. Povezan, očuvan i zelen životni prostor.

Odabrani prioriteti, odnosno posebni ciljevi koji iz istih proizlaze, usklađeni su sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala, odnosno sve je identificirane razvojne potrebe i potencijale moguće svrstati u neki od posebnih ciljeva.

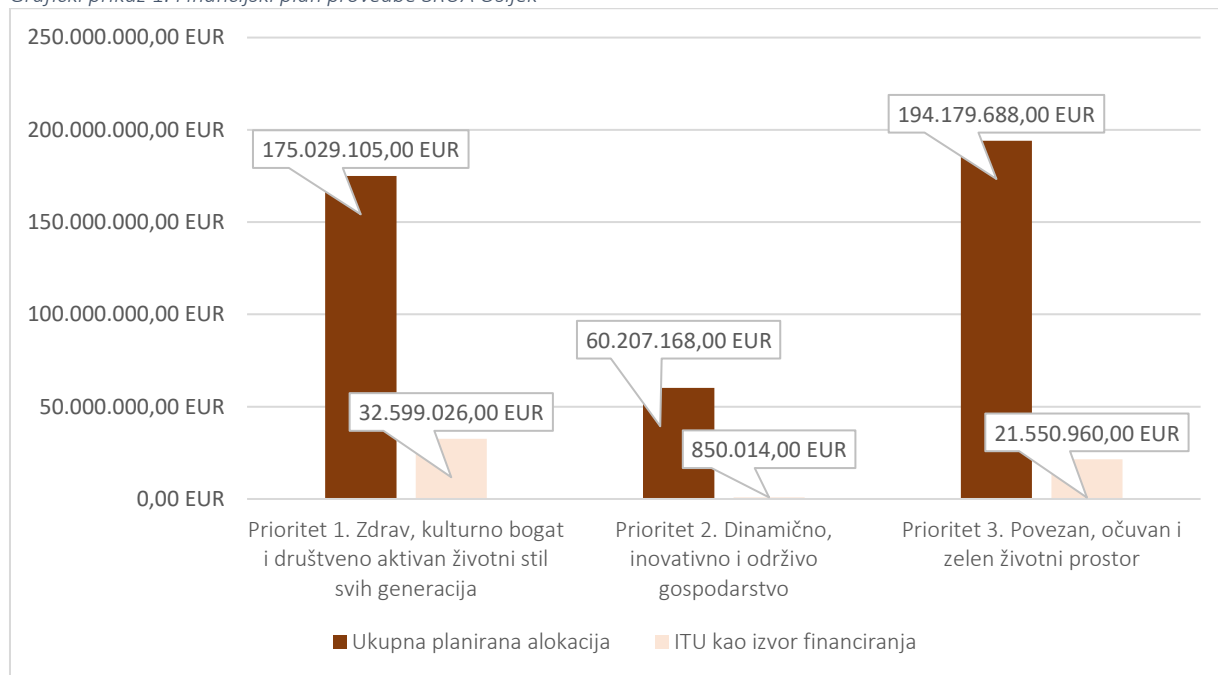
Sukladno tabličnom pregledu (Tablica 2) unutar SRUA Osijek predstavljena je sljedeća intervencijska logika koja povezuje posebne ciljeve SRUA s ciljevima Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS) i Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027.:

- Poseban cilj 1.1: Osiguravanje kvalitetnih zdravstvenih i socijalnih usluga za sve stanovnike područja
 - NRS - SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
 - PR OBŽ - PC 2. Razvoj i unapređenje sustava zdravstva i socijalne skrbi
- Poseban cilj 1.2: Stvaranje poticajnog okruženja za kvalitetan društveni život građana
 - NRS - SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život i SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
 - PR OBŽ - PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana
- Poseban cilj 1.3: Razvoj kulturnih, društvenih, rekreativnih i turističkih sadržaja i infrastrukture koji podržavaju zdrav, ugodan i kulturno bogat životni stil stanovnika i doživljaj posjetitelja
 - NRS - SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo i SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
 - PR OBŽ - PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana i PC 11. Jačanje regionalne prepoznatljivosti pomoću brendiranja i promidžbe
- Poseban cilj 2.1: Razvoj ekosustava za zelenu i digitalnu transformaciju gospodarstva i poljoprivrede
 - NRS - SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
 - PR OBŽ - PC 9. Razvoj i unapređenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva, PC 10. Podrška proizvodnji i preradi hrane u funkciji održivog regionalnog razvoja i PC 12. Podrška digitalnoj tranziciji društva i gospodarstva
- Poseban cilj 3.1: Unapređenje prometne i informacijske povezanosti i podrška održivim oblicima prometa
 - NRS - SC 10. Održiva mobilnost
 - PR OBŽ - PC 7. Razvoj i unapređenje održive mobilnosti
- Poseban cilj 3.2: Poticanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije
 - NRS - SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
 - PR OBŽ - PC 6. Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unapređenja kvalitete života s ciljem ekološke i energetske tranzicije
- Poseban cilj 3.3.: Otpornost, sigurnost i održivost urbanog prostora
 - NRS - SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj i SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
 - PR OBŽ - PC 13. Unapređenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom i PC 14. Podrška razvoju slabije razvijenih i potpomognutih područja Županije
- Poseban cilj 3.4: Zeleni i čisti komunalni sustavi i infrastruktura
 - NRS - SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
 - PR OBŽ - PC 6. Razvoj lokalne i regionalne Infrastrukture radi unapređenja kvalitete života s ciljem ekološke i energetske tranzicije.

5.3. Predviđeni proračun planskog dokumenta

UA Osijek je za financijsko razdoblje 2021.-2027. dodijeljena indikativna alokacija u iznosu od 55.000.000,00 EUR iz ITU mehanizma. Akcijski plan uključuje širu listu projekata koji su rezultat konzultacija, odnosno dostavljenih informacija od strane JLS-ova koji su dio UA Osijek, a formuliran je na ukupan iznos od 429.415.961,78 EUR za cjelokupno razdoblje provedbe SRUA, što obuhvaća financiranje iz državnog proračuna, županijskog proračuna, lokalnog proračuna, pomoći EU (što uključuje i ITU financiranje), javnih poduzeća i ostalih izvora. Iznos ITU financiranja planiran je u ukupnom iznosu od 55.000.000,00 EUR za cjelokupno financijsko razdoblje (do 2027.), kako je prikazano u grafikonu u nastavku.

Grafički prikaz 1. Financijski plan provedbe SRUA Osijek

Izvor: nacrt Akcijskog plana SRUA Osijek; obrada autora

Najviše sredstava planirano je za provedbu Prioriteta 3. *Povezan, očuvan i zelen životni prostor*, koji planira ulaganja u unapređenje prometne i informacijske povezanosti, poticanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, očuvanje prirodne baštine prostora i razvoj zelene urbane infrastrukture, daljnji razvoj komunalne infrastrukture i slično.

Najveći udio ITU sredstava planiran je za provedbu Prioriteta 1. *Zdrav, kulturno bogat i društveno aktivan životni stil svih generacija*, gdje se planiraju ulaganja u osiguravanje kvalitetnih zdravstvenih i socijalnih usluga, razvoj kulturnih, društvenih, rekreativnih i turističkih sadržaja i infrastrukture te druge aktivnosti usmjerene stvaranju poticajnog okruženja za kvalitetan društveni život građana.

Iz raspodjele sredstava prema izvorima financiranja vidljivo je da je iz ITU mehanizma planiran manji udio ukupno planiranih sredstava za provedbu SRUA do 2027. godine, odnosno približno 13% sredstava.

Financijski okvir za provedbu SRUA Osijek postavljen je na zadovoljavajući način i planirani su optimalni troškovi kako bi se ostvarili zacrtani ciljevi, ali preporuka je evaluatora, posebice s obzirom da nije planiran „višak projekata“ unutar predviđene ITU alokacije, da se tijekom provedbe SRUA Osijek redovito prati stupanj pripremljenosti projekata i njihovo ostvarenje, kako bi se na vrijeme uočile potencijalne poteškoće i omogućilo što preciznije praćenje postavljenog vremenskog i financijskog plana.

6. Odgovori na evaluacijska pitanja

Kao osnova za formuliranje evaluacijskih pitanja korišteni su kriteriji vrednovanja i glavna pitanja za postupak vrednovanja definirana u Planu vrednovanja, sukladno njihovoj primjenjivosti u kontekstu trenutnog opsega i faze vrednovanja.

6.1. Ocjena analitičkog dijela dokumenta

Prilikom ocjene analitičkog dijela SRUA Osijek evaluacijski tim procijenio je kvalitetu analize stanja, kao i utvrđeni razvojni problemi i potrebe te kvalitetu svih elemenata SWOT analize.

Osnovna evaluacijska pitanja koja su se koristila prilikom ocjene analitičkog dijela dokumenta su:

- Prati li struktura analize stanja smjernice za izradu analize stanja i indikativni sadržaj analize stanja iz Dodatka 5. Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027.?
- Je li u dosadašnjem postupku izrade SRUA Osijek ispoštovan partnerski pristup?
- Temelji li se analiza stanja na relevantnim i pouzdanim izvorima podataka?
- Sadrži li analiza stanja kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih podataka u ocjeni stanja i identifikaciji razvojnih problema?
- Jesu li SWOT analizom uočeni ključni razvojni problemi i potencijali te vanjske prilike i prijetnje za daljnji razvoj UA Osijek?
- Pruža li SWOT analiza jasnoću u zaključcima za temeljenje daljnje analize i strateškog okvira?
- Je li postignut sklad analize stanja, SWOT analize i srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala?

Evaluatori su zaključili da je u postupku izrade SRUA Osijek adekvatno ispoštovan partnerski pristup tako što su ključni dionici dobili dostatne prilike i načine za uključivanje u proces izrade analize stanja, odnosno utjecaj na isti, a sama struktura dokumenta izrađena je sukladno Smjernicama, odnosno analiza stanja prati predloženi sadržaj u potpunosti, uz minimalne prilagodbe koje nemaju negativni učinak na sadržaj.

Analiza stanja temelji se na relevantnim i pouzdanim izvorima podataka i sadrži kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih podataka u ocjeni stanja i identifikaciji razvojnih problema. U analizi svakog područja jasno su navedene reference na podatke te su svi ključni problemi i potrebe jasno definirani i argumentirani.

Obzirom na opširnost analize postojećeg stanja, SRUA Osijek sadrži pojedinačne SWOT analize za svako od definiranih područja, što se ocjenjuje kao pozitivno prije svega iz razloga jasnoće sadržaja i lakšeg povezivanja zaključaka iz analize stanja i SWOT analize te definicije strateškog okvira.

Što se tiče same SWOT analize, utvrđene su snage i slabosti usklađene s konkretnim podacima obrazloženim u analizi stanja, a naznačene prilike i prijetnje utemeljene na stvarnim vanjskim okolnostima u kontekstu u kojemu će se SRUA Osijek provoditi, stoga evaluatori zaključuju da su prepoznate ključne snage i slabosti kao i najznačajniji potencijali za daljnji razvoj UA Osijek.

Nastavno na analizu cjelokupnog analitičkog dijela SRUA Osijek i uvaženih komentara evaluatora iz prethodnih izvještaja, mišljenje je evaluatora da je postignut sklad analize stanja, SWOT analize i definiranih srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala te da isti predstavljaju kvalitetan temelj za razradu strateškog dijela SRUA Osijek.

6.2. Ocjena strateškog dijela dokumenta

Komplementarno s analitičkim dijelom SRUA Osijek, koji prikazuje potrebe, potencijale i prioritete na koje se potrebno usmjeriti u promatranom vremenskom periodu, strateški dio pomoću vizije i ciljeva prikazuje na koji način će se željene promjene postići.

Tijekom procesa prethodnog vrednovanja evaluatori su naglasak stavili na ocjenu definiranja ciljeva, prioriteta i mjera te postavljeni sustav provedbe SRUA i praćenja provedbe koristeći pritom sljedeće kriterije – važnost, djelotvornost, usklađenost, dosljednost, komplementarnost i jednakost.

Osnovna evaluacijska pitanja koja su se koristila prilikom ocjene strateškog dijela dokumenta su:

- Je li Strategija prikladna za rješavanje izazova s kojima se susreće UA Osijek? Kakvi će utjecaji nastati na društvene, ekološke i gospodarske potrebe?
- Jesu li odabrani prioriteti i ciljevi dobro formulirani, jasni i logički povezani?
- Je li vjerojatno da će se ciljevi postići? Jesu li planirani projekti provedivi u navedenom roku?
- Je li Strategija dosljedna u odnosu na relevantne sektorske/strateške dokumente na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini te na razini EU?
- Jesu li prioriteti i mjere komplementarni na način da omogućavaju uzajamno osnažujući efekt i sinergiju te podržavaju li i druge javne politike?
- Je li jasno na koji način će se financirati provedba mjera predviđenih u SRUA-u i je li financijski okvir postavljen na zadovoljavajući način?
- Jesu li predloženi pokazatelji relevantni i jasni? Hoće li provedba projekata doprinijeti pokazateljima? Jesu li kvantificirane ciljne vrijednosti pokazatelja realistične (uzimajući u obzir planirani plan provedbe Strategije/bazu projekta i financijske resurse koje urbano područje realno može privući)?
- Jesu li planirane mjere kojima se promiču jednake mogućnosti između muškaraca i žena te sprječava diskriminacija adekvatne? Jesu li planirane mjere kojima se promiče održivi razvoj adekvatne?
- Je li jasan institucionalni sustav za provedbu SRUA te je li jasna podjela nadležnosti? Je li jasno na koji će se način pratiti i vrednovati provedba SRUA Osijek?

Nastavno na provedenu analizu stanja odabrani su prioriteti, odnosno posebni ciljevi koji iz iste proizlaze, a usklađeni su sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala UA Osijek. Također, predloženi strateški okvir uzima u obzir vanjske trendove i izazove koji se svakodnevno nameću. Zaključak je evaluatora da su odabrane odgovarajuće intervencije za suočavanje s izazovima s kojima se susreće UA Osijek. Također, pokrivene su aktualne teme, konkretno digitalna i zelena tranzicija, što je usklađeno s novim politikama i prioritetima financiranja na EU razini.

SRUA Osijek u skladu je s osnovnim razvojnim načelima, prioritetima te strateškim ciljevima NRS te pridonosi ostvarenju međunarodnog i nacionalnog strateškog okvira usmjerenog na regionalni razvoj te razvoj UA Osijek. Strategija je usklađena i s Planom razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje 2021. - 2027., koji predstavlja temeljni srednjoročni strateški planski akt u kojem se utvrđuju ciljevi i prioriteti razvoja županije.

Nadalje, odabrani prioriteti i posebni ciljevi interno su konzistentni te se u metodološkom smislu u potpunosti oslanjaju na analizu stanja. Prioriteti i mjere na razini SRUA Osijek međusobno su komplementarni, odnosno postoji uzajamno osnažujući utjecaj pojedinih mjera prilikom realizacije ostalih mjera u okviru istog posebnog cilja, kao i podražavajući učinak mjera u okviru različitih posebnih ciljeva unutar SRUA.

Sagledavajući zajedno postavljene posebne ciljeve te mjere i projekte kao mehanizme njihova ostvarenja, evaluatori zaključuju da se može očekivati da će se provedbom SRUA Osijek značajno doprinijeti ostvarenju postavljenih ciljeva u zadanom vremenskom razdoblju.

Istaknute međuovisnosti i sinergijski učinci posebnih ciljeva i mjera potvrda su da se razvoj UA Osijek planirao na holistički način, a kako bi se komplementarnost i ostvarila te pozitivni učinci provedbe različitih mjera multiplicirali, potrebno je osigurati participativni pristup tijekom provedbe SRUA, odnosno učinkovitu suradnju i koordinaciju svih relevantnih dionika iz različitih sektora koji mogu posredno ili neposredno pridonijeti uspješnoj realizaciji planiranih posebnih ciljeva i mjera.

Kako bi se očekivani učinci i ostvarili, potrebno je ažurno pratiti izvršenje SRUA-a na godišnjoj razini te po potrebi vršiti izmjene kako bi se maksimizirala efikasnost provedbe. Također, kako se veliki udio sredstava planira iz EU i povrh ITU mehanizma, potrebno je pratiti mogućnosti financiranja i na vrijeme pripremiti (projektno-tehničku) dokumentaciju potrebnu za prijavu projekata.

Što se tiče promicanja jednakih mogućnosti, unutar SRUA Osijek ne naglašava se toliko usmjerenost na promicanje jednakih mogućnosti muškaraca i žena te sprječavanje diskriminacije, ali oni su zapravo prožeti kroz veći dio projekata u obliku horizontalnih načela koje je nužno zadovoljiti, posebice za dobivanje EU sufinanciranja, a rodna ravnopravnost bila je i jedan od kriterija za odabir projekata u procesu prioritizacije ITU intervencija. S druge strane, doprinos održivom razvoju puno je više naglašen u samom SRUA, što je u skladu s prioritetima financiranja na EU razini, odnosno okolišnim ciljevima EU taksonomije i sve većem usmjerenju prema održivim načelima djelovanja od lokalne do globalne razine. Zaključak je evaluatora kako planirani projekti, a posebice oni koji će se financirati kroz ITU mehanizam, prate sve trendove i moderne paradigme urbanog razvoja - zeleno, uključivo, održivo i otporno.

Konačno, evaluatori zaključuju da su jasno postavljeni mehanizmi praćenja i vrednovanja provedbe SRUA, a na nositelju provedbe je da propisane mehanizme i koristi te osigura pravovremeno i adekvatno praćenje i vrednovanje provedbe SRUA Osijek, kao i korištenje nalaza koji proizlaze iz aktivnosti praćenja i vrednovanja za eventualne izmjene SRUA i njegovih provedbenih akata.

7. Zaključci i preporuke

Vrednovanje SRUA Osijek temeljilo se na korištenju propisanih kriterija vrednovanja, a postupak vrednovanja odvijao se kroz niz koraka i svi ključni prijedlozi tima za vrednovanje su raspravljani s Izrađivačem, odnosno nositeljem izrade tijekom više iteracija izrade nacrtu SRUA, nastavno na ukupno tri dostavljena izvješća vrednovanja (dva privremena i završno).

Tijekom cjelokupnog procesa izrade SRUA Osijek bila je naglašena kvalitetna i efikasna suradnja s timom Izrađivača i nositelja izrade SRUA, koji su pokazali visoku razinu profesionalnosti, odgovornosti i predanosti tijekom izrade ovog planskog dokumenta.

Strategija je koncipirana na način da je jasno vidljiva logika intervencije, odnosno vidljiva je logika na koji način predviđene mjere dovode do ostvarenja prioriteta, ostvarenje prioriteta do ostvarenja ciljeva što u konačnici dovodi od ostvarenja vizije. Prioriteti i mjere na razini SRUA Osijek međusobno su komplementarni, odnosno postoji uzajamno osnažujući utjecaj pojedinih mjera prilikom realizacije ostalih mjera u okviru istog posebnog cilja, kao i u okviru različitih posebnih ciljeva unutar SRUA. Kombinacijom relevantnosti postavljenih ciljeva, kao i detaljnošću i strukturom financijskog okvira te uspostavljenim sustavom za provedbu SRUA Osijek, očekuje se da će se planirani ciljevi i ostvariti.

Temeljem provedenog postupka vrednovanja, evaluatori ocjenjuju kako je SRUA Osijek do 2027. u potpunosti izrađena u skladu sa Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. – 2027. te predstavlja kvalitetan instrument za provedbu razvojne politike UA Osijek u planiranom razdoblju.

Najvažnija preporuka evaluatora odnosi se na ažurno i detaljno praćenje provedbe SRUA, odnosno razine spremnosti projekata za implementaciju, posebice s obzirom da veliki dio strateških projekata još nema u potpunosti izrađenu/ishođenu projektno-tehničku dokumentaciju, stoga se preporuča da se u što kraćem vremenskom periodu oni dovedu do najvišeg stupnja pripremljenosti kako bi bili spremni za implementaciju.